

Bron: Jaarboek van de Koninklijke Marine 1978

Hr.Ms. Zuiderkruis

commandant: ktz H.M. Ort, sedert 1 december ktz J.C. Eindhoven

Hr.Ms. Zuiderkruis was van januari tot en met mei ingedeeld in het eskader.

Uittreksel uit het verslag van de eskaderstaf

ESKADER

Eskadercommandant: sbn .J. H B. Hulshof.

Samenstelling van het eskader tijdens de winterreis 1978:

Hr.Ms. De Ruyter (vlaggeschip)

Hr.Ms. Zuiderkruis

Hr.Ms. Isaac Sweers

Hr.Ms. Tjerk Hiddes (tot 18 maart)

Hr.Ms. Overijssel

Hr.Ms. Drenthe (van 2 februari tot 14 april)

Hr.Ms. Tromp (van 5 april tot 19 mei)

Op 16 januari vertrok het eskader naar zee voor de winterreis naar de Amerikaanse wateren. Onderweg oefenend met onder andere doel vliegtuigen, een Fokker F-2 stoorvliegtuig van de Koninklijke luchtmacht en maritieme patrouillevliegtuigen van de marineluchtvaartdienst, stoomde het eskader op naar de Azoren. Op 18 januari werd door Hr.Ms. Isaac Sweers en Hr.Ms. Tjerk Hidde geoefend met Sea King hefschroefvliegtuigen van het Britse marinevliegkamp Culdrose en met de Britse onderzeeboot HMS Oracle. Tevens werd rendez-vous gemaakt met HMS Fearless en de RFA Lyness respectievelijk een Brits landingsschip en een Brits hulpschip die, eveneens op weg zijnde naar Zuid-Amerika, zich tot 23 januari bij het eskader voegden.

Nabij de Azoren werd op 23 januari rendez-vous gemaakt met Hr.Ms. Dolfijn. die verder met het eskader zou oefenen. Vervolgens werd koers gezet naar Puerto Rico en werden oefeningen uitgevoerd, die vanaf 30 januari werden ondersteund door twee Atlantic patrouillevliegtuigen opererend vanaf het Amerikaanse marinevliegkamp Roosevelt Roads op Puerto Rico.

Op 28 januari vond tijdens een formatie-oefenvlucht een ongeval plaats. waarbij de boordhefschroefvliegtuigen type AH-12 Wasp van Hr.Ms. De Ruyter en Hr.Ms. Tjerk Hiddes. respectievelijk registratienummers 235 en 239, in zee verloren gingen. Alle inzittenden, de twee vliegers en twee passagiers, konden worden gered doch waren zodanig gewond dat hospitalisatie nodig was. Hiertoe voer Hr.Ms. De Ruyter vooruit naar San Juan (Puerto Rico) alwaar op 30 januari twee gewonden werden overgebracht naar een plaatselijk hospitaal. De overige twee gewonden. die door Hr.Ms. Tjerk Hiddes waren opgepikt. werden bij aankomst van het eskader op 3 februari te San Juan overgebracht naar hetzelfde hospitaal. Alle gewonden werden op 9 februari naar Nederland

overgevlogen met een Atlantic patrouillevliegtuig van de marineluchtvaartdienst.

Op 4 februari arriveerden twee vervangende Wasp hefschroefvliegtuigen met een Amerikaans transportvliegtuig op het marinevliegkamp Roosevelt Roads. alwaar deze door de boordvliegtuigploegen van Hr.Ms. De Ruyter en Hr.Ms. Zuiderkruis werden opgebouwd; deze hefschroefvliegtuigen kwamen op 10 februari ter beschikking van het eskader.

Op 2 februari werd rendez-vous gemaakt met het stationsschip in de Nederlandse Antillen, Hr.Ms. Drenthe, die zich vervolgens bij het eskader voegde. Het eskader verbleef van 3 tot 6 februari te San Juan voor een informeel bezoek.

Op vrijdag 3 februari werd namens de Koninklijke marine door de eskadercommandant een antieke koperen drukvorm van een zeekaart aangeboden aan de Nederlandse honorair consul te San Juan, de heer H.E. Davila. als dank voor de vele diensten aan de Koninklijke marine bewezen.

Van 6 tot 9 februari nam het eskader deel aan het Amerikaanse oefenprogramma READDEX, waaraan eveneens deelnamen eenheden van de Amerikaanse, Canadese en Braziliaanse marine, de Standing Naval Force Atlantic en tevens de twee Atlantic patrouillevliegtuigen, een Nederlands Neptune patrouillevliegtuig en eenheden van het Korps Mariniers gestationeerd in de Nederlandse Antillen.

Hr.Ms. Drenthe vertrok na beëindiging van de oefening naar Curaçao en meerde aldaar op 11 februari af. Hr.Ms. Zuiderkruis bracht 10 februari een routine bezoek aan Roosevelt Roads alwaar onder meer de twee vervangende Wasp hefschroefvliegtuigen werden geëmbarkeerd.

Hr.Ms. De Ruyter, Hr.Ms. Zuiderkruis en Hr.Ms. Dolfijn brachten van 11 tot 13 februari een informeel bezoek aan Sint Maarten. Op 12 februari voegden de overige schepen van het eskader zich bij deze schepen.

Onder leiding van de commandant van het squadron fregatten had Hr.Ms. Isaac Sweers van 11 tot 12 februari een informeel bezoek gebracht aan Saba en Hr.Ms. Tjerk Hiddes en Hr.Ms. Overijssel aan Sint Eustatius.

Op 13 februari werd door het eskader al oefenend opgestoomd naar Willemstad. Gedurende de oversteek werd samengewerkt met de twee Atlantic vliegtuigen. thans opererend vanaf Curaçao en met Neptune vliegtuigen van het detachement van de marineluchtvaartdienst te Curaçao.

Op 17 februari werd onder grote belangstelling van de plaatselijke bevolking Willemstad binnengelopen. Vanaf 21 februari tot 2 maart droeg dit bezoek een informeel karakter .

De binnenligperiode werd gebruikt voor onderhoud en recreatie van de opvarenden. Hiertoe was door de commandant der zeemacht in de

Nederlandse Antillen een uitgebreid programma opgesteld. Op 20 februari vertrok het Atlantic vliegtuigdetachement naar Nederland.

Het eskader met uitzondering van Hr.Ms. Zuiderkruis en Hr.Ms. Dolfijn vertrok op 2 maart. Van 3 tot 6 maart werd door Hr.Ms. De Ruyter, Hr.Ms. Isaac Sweers en Hr.Ms. Overijssel een informeel bezoek gebracht aan La Guaira, de havenstad van Caracas. Op 3 maart werd te Caracas door de eskadercommandant een krans gelegd bij het monument ter nagedachtenis aan Simon Bolivar. Tijdens dit bezoek werd door Hr.Ms. Isaac Sweers assistentie verleend toen een Venezolaans vliegtuig in zee stortte.

Gedurende dezelfde periode werd door Hr.Ms. Tjerk Hiddes en Hr.Ms. Drenthe een informeel bezoek gebracht aan Bonaire. Hr.Ms. Zuiderkruis verliet op 6 maart Curaçao en van 7 tot 8 maart werd door het gehele eskader een informeel bezoek gebracht aan Aruba.

Het eskader voer na het bezoek aan Aruba, onderweg oefenend met onder meer Neptune vliegtuigen, naar Cartagena, waar van 10 tot 13 maart een informeel bezoek werd gebracht. Op 10 maart werd te Cartagena door de eskadercommandant een krans gelegd bij het monument ter nagedachtenis aan Simon Bolivar.

Na vertrek uit Cartagena werd tot 14 maart bij de uitvoering van het oefenprogramma steun ontvangen van Neptune vliegtuigen van het detachement van de marineluchtvaartdienst te Curaçao en werd op 15 maart rendez-vous gemaakt met Hr.Ms. Dolfijn op weg naar Florida. Vanaf 15 maart opereerde een detachement van de marineluchtvaartdienst met twee Atlantics ten behoeve van het eskader, aanvankelijk vanuit Key West, na 22 maart vanuit Jacksonville. Op 18 maart vertrok Hr.Ms. Tjerk Hiddes naar Halifax om Hr.Ms. Tromp af te lossen in de Standing Naval Force Atlantic.

In de periode 18 tot 20 maart werd samengewerkt met vliegtuigen van het vliegkampschip USS John F. Kennedy en van het marinevliegkamp Jacksonville, alsmede met Amerikaanse oorlogsschepen.

Hr.Ms. Drenthe en Hr.Ms. Dolfijn brachten van 23 tot 28 maart een routine bezoek aan Fort Lauderdale en de overige schepen brachten een informeel bezoek van 22 maart, na 27 maart routine bezoek, tot 10 april aan Mayport, alwaar onderhoud werd gegeven aan de schepen. Tevens bood deze periode een goede gelegenheid voor de opvarenden om kennis te maken met land en volk.

Op 24 maart werd door de eskadercommandant tijdens een vlaggeceremonie een 4½ kleeds vlag aangeboden aan de burgemeester van Jacksonville-Beach. Dit geschiedde in het kader van de zogenaamde "Flag Presentation", waarbij Nederland ditmaal in het middelpunt van de belangstelling stond.

Op 5 april arriveerde Hr.Ms. Tromp te Mayport teneinde zich bij het eskader te voegen.

Na vertrek uit Mayport oefende het eskader en route naar Bermuda met onder meer twee Atlantic patrouillevliegtuigen, thans opererend vanaf Bermuda.

Op 13 april verliet Hr.Ms. Drenthe het eskader en op 14 april vertrok Hr.Ms. Dolfijn naar Nederland.

Van 15 tot 17 april werd een informeel bezoek gebracht aan Bermuda.

Van 17 tot 28 april werd tijdens de oversteek van de Atlantische oceaan een oefenprogramma uitgevoerd met het accent op luchtdoel-schietoefeningen op radiografisch bestuurd doelvliegtuigjes die werden gelanceerd vanaf Hr.Ms. Zuiderkruis. Voorts werd van 24 tot 26 april samengewerkt met Hr.Ms. Zwaardvis en een Atlantic patrouillevliegtuig van de marineluchtvaartdienst, opererend vanaf Gibraltar.

Van 28 april tot 1 mei werd een routine bezoek gebracht aan Gibraltar, alwaar op 28 april onder meer met een alle hens door de eskadercommandant de verjaardag werd gevierd van Hare Majesteit de Koningin.

Op 29 april scheepten zich 24 cursisten van de hogere krijgsschool en luchtmachtstafschoon en begeleiders in voor een oriëntatieris met het eskader tot Den Helder. Na het vertrek op 1 mei werd van 2 tot 9 mei deelgenomen aan de NATO-oefening Open Gate aan weerszijden van de Straat van Gibraltar. Tijdens deze periode waren twee Sea King hefschroefvliegtuigen van het vliegkampschip USS Nimitz geëmarkeerd aan boord van Hr.Ms. Zuiderkruis.

Op 12 mei arriveerde het eskader te Den Helder voor onderhoud en zomerverlof.

Gedurende de maand juni lag het schip in Den Helder voor planonderhoud. Op 3 juli op de achtermiddag vertrok Hr.Ms. Zuiderkruis naar zee en stoomde op naar Pernis. alwaar het schip op de eerste wacht binnenliep. Gedurende de nacht werd olie geladen. Op de voormiddag van 4 juli vertrok het schip weer naar zee en oefende gedurende 4 en 5 juli met Hr.Ms. Groningen, terwijl op 5 juli een vaartocht werd gehouden voor militaire attachés.

Dezelfde dag op de eerste wacht stoomde het schip op naar Portland teneinde gedurende de periode van 7 tot en met 20 juli dienst te doen als "resident tanker" van de Flag Officer Sea Training. In het weekeinde gedurende deze periode kwam het schip ten anker in Weymouth Bay.

Op 19 juli werd in Portland, tegen de wal liggend, een Sea Hawk geëmarkeerd ter overvoer naar Nederland. Op 21 juli op de voormiddag liep Hr.Ms. Zuiderkruis Den Helder binnen.

Op 31 juli werd een varende ouderdag gehouden en voer het schip naar de Amsterdamse droogdok maatschappij. Van 1 augustus - 30 november onderging

Hr.Ms. Zuiderkruis haar tweejaarlijkse onderhoud bij de Amsterdamse droogdok maatschappij.

Op 30 november vertrok het schip vanuit Amsterdam naar Pernis om daar gedurende de nacht van 30 november op 1 december olie te laden. Binnenliggend in Pernis vond op 1 december de commando-overdracht plaats: kapitein ter zee H.M. Ort droeg het commando van Hr.Ms. Zuiderkruis over aan kapitein ter zee J.C. Eindhoven.

Na de commando-overdracht vertrok het schip naar zee teneinde varende beproevingen uit te voeren na afloop van de lange onderhoudsperiode.

Op 5 december liep Hr.Ms. Zuiderkruis Den Helder binnen en vertrok wederom op 6 december teneinde de varende beproevingen te vervolgen. Op 12 december liep het schip Den Helder wederom binnen.

Vanaf 15 december was de bemanning van Hr.Ms. Zuiderkruis met winterverlof.

Havenbezoeken:

Land	Plaats	Van	Tot
Puerto Rico	San Juan	3 februari 1978	6 februari 1978
Puerto Rico	Roosevelt Roads	10 februari 1978	10 februari 1978
Sint Maarten	Philipsburg	11 februari 1978	13 februari 1978
Curaçao	Willemstad	21 februari 1978	6 maart 1978
Aruba	Oranjestad	7 maart 1978	8 maart 1978
Colombia	Cartagena	10 maart 1978	13 maart 1978
USA	Mayport (FL)	22 maart 1978	10 april 1978
Bermuda	Bermuda	15 april 1978	17 april 1978
Gibraltar	Gibraltar	28 april 1978	1 mei 1978
Engeland	Weymouth Bay	7 juli 1978	10 juli 1978
Engeland	Portland	19 juli 1978	19 juli 1978